

Svenska Arkivförbundet

Nyhetsbrev #6, november 2020

Detta har hänt

Kiviks museum fyllde 130 år och uppvaktades av Svenska Arkivförbundet

Kiviks Museum, eller rättare Museum & Arkiv på Kivik, grundades 1890 av Ola Cappelin och drivs sedan 1947 av en ideell förening. Museet/arkivet är därmed Österlens äldsta. Som lokalt museum är det relativt litet med omkring 5000 föremål som trängs på 150 kvm, och arkivet består av lokala föreningars, företags och privatpersoners donationer genom decennierna i form av bilder, kartor, brev, protokoll och andra dokument. Men Kiviksbygden har en oerhört fascinerande historia, som spänner över 10 000 år, och har utsetts till nationellt intresseområde av

Riksantikvarieämbetet. Museets uppdrag, att

dokumentera, bevara, bevaka och skildra denna historia görs i utställningar, audioguidar, föreläsningar, böcker och guidade vandringar året runt. Museet har dessutom en unik samarbetsplattform med museer, arkiv, universitet och institutioner i stora delar av Europa, och bedriver aktiv kulturarvsforskning i samarbete med flera av dessa. I samband med kulturarvsdagarna i september 2020 firades museets 130-årsjubileum med en Coronasäkrad lunch för 30-talet inbjudna samarbetspartners från hela Sverige, däribland Skånes Landshövding, Region Skånes fullmäktige och Svenska Arkivförbundets ordförande.

/ Dafvid Hermansson

GDPR och enskilda arkiv

GDPR är fortfarande ett huvudbry och en komplicerad fråga för många av våra medlemmar. Den nya arkivlagen som skulle lösa en del av problemen dröjer. På Arkivförbundets hemsida finns nu en text med en sammanfattning av läget och det viktigaste att tänka på i ett arkivsammanhang. [Du hittar den här](#)

/ Katalin Gere

Svenska Arkivförbundet

Bergshistoriska utskottets arkivkonferens

Inom Jernkontoret finns det Bergshistoriska utskottet, som har till uppgift att arbeta med arkeologisk och historisk forskning samt kulturminnesvård rörande all hantering av järn och metaller, dock med huvudvikten lagd på järnhanterings utveckling. Verksamheten rör alla tidsavsnitt och agerar med ett nordiskt perspektiv.

Den 3 november arrangerade Bergshistoriska utskottet en arkivkonferens för sina medlemmar och andra intressenter. Konferensen var planerad som en traditionell tillställning, men i september fattade arrangörerna att "flytta in" konferensen i en digital miljö genom att erbjuda ett webbsänt program där deltagarna erbjöds möjlighet att interagera med de föreläsare som medverkade i programmet.

Programmet innehöll föredrag med följande inslag:

- *Birgit Karlsson, Göteborgs universitet*: Ju närmare i tiden desto sämre käll-läge. Den mödosamma beskrivningen av stålindustrins digitalisering.
- *Anastasia Pettersson, Näringslivets arkivråd*: Digitalt bevarande i 100 000 år. E-arkivering inom företag.
- *Anders Houtz, Centrum för näringslivshistoria*: Arkivens roll i strategiskt historiebruk.
- *Per Lundin, Svenska Arkivförbundet*: Den svenska arkivsektorn och företagsarkiven.

Den webbsända arkivkonferensen samlade ett femtiotal deltagare, vilket kändes ytterst positivt. Hela arrangemanget fungerade utmärkt, även om det är ovant att inte ha direktkontakt med ett auditorium. Via länken nedan hittar ni mer info om hur Jernkontoret presenterar arkivinformaton för sin målgrupp.

<https://www.jernkontoret.se/globalassets/publicerat/bergshistoria/jarn--och-stalindustrins-arkiv.pdf>

/ Per Lundin

Arkivpedagogiskt Forum

Nätverket arrangerade denna höst en digital träff som lockade 35 deltagare. Temat handlade om hur institutioner på olika sätt ställt om sin verksamhet i en tid då det är svårt att träffas fysiskt, och hur dessa omställningar påverkat pedagogiken.

Nästa träff, som också kommer att bli digital, är planerad till den 16 februari. Mer info kommer du att hitta på arkivpedagogen.se

/ Eva Tegnhed

Svenska Arkivförbundet

Händer framöver

#Corona 2020 – projektet går vidare

Som vi skrev i det senaste nyhetsbrevet har Arkivförbundet startat projektet #Corona 2020 för att dokumentera Coronapandemins påverkan på civilsamhälle och näringsliv. Arkivförbundets uppgift är att samordna dokumentationsarbetet och, när det behövs, ge råd och stöd. Arbetet leds av en projektgrupp bestående av Anders Sjöman, Centrum för näringslivshistoria, Anna Ketola, Skånes Arkivförbund, Per Lundin, Blekingearkivet, Eva Tegnhed, Föreningsarkivet i Jämtlands län, Eva Sjögren Zipsane Svenska Arkivförbundet och Maud Almstöm Blom, adjungerad, Riksarkivet.

I juni sände vi ut ett upprop till Arkivförbundets medlemmar med en uppmaning om att öka bevarandet av information under pandemin och att även samla in berättelser om hur pandemin påverkat organisationerna – både positivt och negativt. Vår förhoppning var att uppropet i sin tur skulle sändas vidare till arkiv- och organisationsmedlemmar runt om i landet. Om det har fungerat som vi hoppas, så skulle uppropet vid det här laget nått ut till tusentals företag, föreningar och andra organisationer.

Om ni missade uppropet i somras så har ni nu en ny chans att sprida det vidare. [Uppropet finner ni här.](#)

Fånga nuet

Allt kommer inte av sig själv, utan ibland krävs det speciella aktiviteter och insatser. Det tror vi behövs när det gäller att fånga samtidens röster under Coronapandemin, för allt som händer kommer inte att synas i protokoll och verksamhetsberättelser. Därför hoppas vi att våra medlemmar har möjlighet att göra en aktiv insats för att samla in berättelser, foton, filmer och själva göra intervjuer. Det kan ske genom utsända frågor, webbformulär eller genom att göra intervjuer på plats eller via telefon. Hos Centrum för Näringslivshistoria pågår just nu ett intervjuprojekt kring pandemins påverkan, och det har också visat sig vara ett utmärkt sätt att hålla en nära kontakt med arkivbildarna i pandemitid.

Coronapandemin har fått kreativiteten att blomma runt om i civilsamhället, och då inte bara inom ramen för etablerade verksamheter som företag och föreningar. Ofta är det tillfälliga aktiviteter och hastigt hopkomna nätverk och grupper som gjort betydande insatser under året. Att dokumentera denna del av verkligheten är en viktig uppgift både för arkiv och museer.

Alla har inte erfarenhet av aktiv dokumentation där arkiven blir en aktör och själva skapar ett källmaterial för framtida forskning. För att öka kunskapen hos våra medlemmar, och för inspiration och reflektion, arrangerade Arkivförbundet därför ett metodseminarium i början av oktober. Här fick vi ta del av fyra institutioners erfarenheter av dokumentationsarbete särskilt då i Coronatid och andra kristider. Vi fick nyttiga insikter i allt från formulering av frågor och frågelistor, insamling av digitalt fotografi till krisetnografi och de etiska problem som kan uppstå i fältarbetet.

[Ett referat från webinariet hittar du här](#)

Har du några frågor så hör av dig till mig [eva.zipsane\[at\]arkivforbundet.se](mailto:eva.zipsane@arkivforbundet.se) eller till [info\[at\]arkivforbundet.se](mailto:info@arkivforbundet.se)

/ Eva Sjögren Zipsane

Svenska Arkivförbundet

Senaste nytt om Arkivveckan 2020

Det är inte mycket ny information som vi har att delge er angående den inställda Arkivveckan 2020. Det har diskuterats inom organisationskommittén, om delar av programmet skulle kunna produceras som webbsända föreläsningar, som en form av gemensam programverksamhet. Dock har inga beslut tagits för att realisera dessa planer ännu.

Den 20 november fick organisationskommittén ett meddelande från RESIA, som var kontrakterat för att hantera Arkivveckans administration. Ett flertal anmälda deltagare hann med att betala in avgifter till RESIA innan beskedet kom att arrangemanget var tvunget att skjutas upp. RESIA hamnade sedan i ekonomiska problem och beviljades en bolagsrekonstruktion, som har pågått sedan mitten av maj 2020. Det har rått en stor ovisshet kring om de som har betalat in avgifter till RESIA kommer att få dessa medel återbetalda eller om det skulle bli fråga om någon typ av ackordsuppgörelse med rekonstruktören. Det besked som nu har kommit från RESIA ger vid handen, att Arkivveckans administration inte ingår i ackordsprocessen. Det innebär att de deltagare som har betalat in avgifter bör kunna se fram mot att få dessa återbetalda. Ovisshet råder dock fortfarande kring när en sådan återbetalning kommer att göras. Det senaste beskedet från RESIA ger ändå ett visst hopp.

/ Per Lundin

Höstträff 2020 inställd

Svenska Arkivförbundet har för avsikt att varje höst arrangera en höstkonferens för sina medlemmar. Syftet är att ge input och inspiration, sprida ny kunskap erbjuda en möjlighet att träffas och nätverka. Under nuvarande omständigheter har styrelsen dock beslutat att inte genomföra någon fysisk träff under hösten 2020.

/ Eva Tegnhed

Översyn av försäkringsfrågan

Den försäkringsfråga som Svenska Arkivförbundet är engagerad i berör i första hand de regionala arkivinstitutioner som omfattas av den samlingsförsäkring som sedan tidigare har hanterats av Folkkrörelsernas Arkivförbund (FA). FA hålls idag som en vilande organisation till följd av att man fortfarande står som huvudtecknande organisation för en samlingsförsäkring hos Folksam där flertalet av de regionala folkkrörelse-/föreningsarkiven ingår i försäkringsskyddet.

Svenska Arkivförbundet har en arbetsgrupp, där även Föreningen Sveriges Länsarkivarier finns representerade med en deltagare, som utreder just denna försäkringsfråga. I händelse av att arbetsgruppen kan komma fram till en ny försäkringslösning som är likvärdig eller bättre än den samlingsförsäkring som är tecknad av FA – skulle en övergång till en ny försäkringslösning möjliggöra att FA kan avvecklas som egen organisation.

Arbetet fortskrider och vi kommer att hålla er informerade under processens gång, men i nuläget är arbetsgruppen inte nära en färdig uppgörelse.

/ Per Lundin

Svenska Arkivförbundet

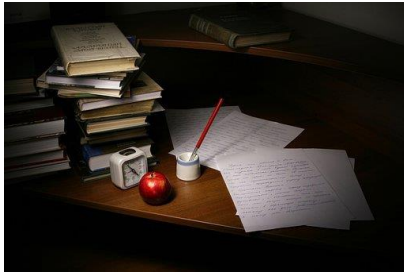
NCK:s digitala vårkonferens 2021; Decolonizing heritage

Som så mycket annat blir även Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik (NCK) årliga vårkonferens digital nästa år. Vi kommer att mötas virtuellt den 17-18 februari 2021 för att ta del av och diskutera metoder för att synliggöra Nordens koloniala arv och de effekter det har på samhället idag. Kika in på hemsidan www.nckkultur.org för mer information framöver! Där kan ni också skriva upp er för att få nyhetsbrev när anmälan öppnar och information om NCK:s andra aktiviteter.

/ Helena Kuhlefeldt

Inrättande av stipendium till årets bästa uppsats

I dag är det tunnsått när det gäller att hitta bra akademiska texter som är inriktade på enskilda arkiv. Därför har Svenska Arkivförbundet beslutat att inrätta ett pris för årets bästa uppsats. Stipendiet

kommer att kunna sökas av personer som högst ett år före ansökningstidens utgång har slutfört en studentuppsats som huvudsakligen behandlar enskilda arkiv och frågor av arkivteoretisk relevans. Uppsatsen ska vara av hög kvalitet, dvs uppfylla kraven för betyget Väl godkänd eller motsvarande, och ska dessutom åtföljas av ett rekommendationsbrev från handledare eller examinator. De insända bidragen kommer att bedömas av en Stipendiegrupp inom Svenska Arkivförbundets styrelse, som självklart vid behov kan adjungera

arkivvetenskapligt kompetenta forskare.

Prissumman är på 10 000 kr och den som erhåller stipendiet förväntas hålla en föreläsning i samband med årsmöte eller konferens som Arkivförbundet arrangerar. Uppsatsen kommer också att publiceras via Arkivförbundets hemsida och presenteras i Tidskriften Arkiv.

Stipendiet kommer att utlysas första gången under 2021.

/Eva Sjögren Zipsane

Arkiv i samverkan

Detta år har SASS – Svenska arkiv i samverkan för synlighet – på grund av pandemin haft fler möten än vanligt. Samarbetsprojektet Arkivveckan har varit en av de stora frågorna. Först diskuterades optimistiskt hur man skulle kunna flytta AVEC 2020 till våren 2021, men efter sommaren stod det klart att det var mycket ovisst om denna stora konferens ens skulle kunna genomföras i april nästa år. För att inte göra en allt för stor ekonomisk förlust beslöt styrgruppen därför att det var lika bra att helt lägga ned planerna på en arkivvecka de närmaste åren.

Arrangörskommittén har de senaste åren haft många möten och har lagt ned ett fantastiskt arbete på få till ett riktigt bra program som passar alla smakriktningar inom arkivsektorn. För att detta arbete inte skulle vara bortkastat när arkivveckan ställs i, planerar styrgruppen att under nästa år erbjuda flera av programmets föredrag i digitala form.

En annan fråga som löpt under det senaste året är syftet med SASS och hur arbetet ska organiseras. Det är mer än 20 år sedan samarbetet startade, och det är därför dags för en översyn. Med hjälp av ett par grupparbeten har SASS syfte och mål ringats in, och just nu arbetar man på att få till en ny

Svenska Arkivförbundet

överenskommelse mellan parterna, dvs de fyra nationella arkivföreningarna samt Riksarkivet och SKR. Gemensamma aktiviteter som Arkivens Dag och Arkivveckan kommer också att ses över.

Förutom samarbetet inom SASS driver de fyra arkivföreningarna FALK, FAI, NLA och Svenska Arkivförbundet tidskriften ARKIV genom Föreningen Svensk Arkivtidskrift.

/ Eva Sjögren Zipsane

Övrig information

Landet runt

Nyhetsbrevet från Svenska Arkivförbundet är till för att sprida information och bidra till viktig omvärldsbevakning för arkiv inom den enskilda sektorn. Har du eller din institution något som bör spridas så kontakta förbundets kansli, [info\[at\]arkivforbundet.se](mailto:info@arkivforbundet.se) Nästa nyhetsbrev planeras till slutet av februari eller början av mars.

/ Eva Tegnhed

Nästa styrelsemöte

Styrelsen för Svenska Arkivförbundet har sitt nästa styrelsemöte den 28 januari. Har din organisation frågor och eller funderingar som ni tycker att vi behöver ta upp – tveka inte att höra av er! Ordförandes mailadress är [eva.zipsane\[at\]arkivforbundet.se](mailto:eva.zipsane@arkivforbundet.se)

/ Eva Tegnhed